

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

op de op 20 april 2017 bij hen ingekomen aanvraag voor een vergunning krachtens de Waterwet, voor een open bodem-energiesysteem ter plaatse van het BondPark gelegen aan de Graaf Engelbertlaan 75 in Breda.

ons kenmerk
00.503.690

zaaknummer
17041407

plaats / datum
Tilburg,
15 juni 2017

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

drs. H.E. Korteweg,
teammanager Bodem, Water en Civiele techniek a.i.
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Onderwerp

Gedeputeerde Staten hebben op 20 april 2017 een aanvraag ontvangen van Brengel B.V. voor een vergunning krachtens de Waterwet. De aanvraag betreft een open bodemenergiesysteem ter plaatse van het BondPark, gelegen aan de Graaf Engelbertlaan 75 in Breda. De aanvraag is geregistreerd onder nummer 17041407 en op het Omgevingsloket online onder OLO nummer 2929823.

Besluit

Gedeputeerde Staten besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze beschikking en gelet op artikel 6.4 van de Waterwet:

- I. aan Brengel B.V. vergunning te verlenen voor het onttrekken en injecteren van grondwater ten behoeve van het bodemenergiesysteem BondPark, gelegen aan de Graaf Engelbertlaan 75 in Breda;
- II. dat maximaal 117 m³ per uur, 2.808 m³ per dag, 87.048 m³ per maand, 211.000 m³ per kwartaal en 422.000 m³ per jaar mag worden onttrokken/geinjecteerd, uitsluitend ten behoeve van het bodemenergiesysteem;
- III. de toelichting vergunningaanvraag Waterwet energieopslagsysteem BondPark, Breda van KWA Bedrijfsadviseurs, rapportnummer 3505131DR01 d.d. 20 april 2017 onderdeel uit te laten maken van deze vergunning;
- IV. de bijlage bij aanvraag lozingsvergunning van KWA Bedrijfsadviseurs, kenmerk 23223/3505130DN01/WT/amv d.d. 20 april 2017 onderdeel uit te laten maken van deze vergunning;
- V. aan deze vergunning de volgende voorschriften te verbinden.

Voorschriften

Voorschrift 1 Bron en filters

1. De pomp- en injectieputten zijn gerealiseerd binnen een straal van 10 meter van het punt met de volgende Rijksdriehoeksnet-coördinaten:

X-coördinaat bron 1: 110.828	Y-coördinaat bron 1: 397.914
X-coördinaat bron 2: 110.811	Y-coördinaat bron 2: 397.878
X-coördinaat bron 3: 110.787	Y-coördinaat bron 3: 397.842
X-coördinaat bron 4: 110.759	Y-coördinaat bron 4: 397.811
X-coördinaat bron 5: 111.092	Y-coördinaat bron 5: 397.918
X-coördinaat bron 6: 111.080	Y-coördinaat bron 6: 397.860
X-coördinaat bron 7: 111.045	Y-coördinaat bron 7: 397.809
X-coördinaat bron 8: 111.011	Y-coördinaat bron 8: 397.751

De filters moeten worden geplaatst vanaf een diepte van 37,0 meter -maaiveld tot maximaal 80,0 meter -maaiveld.

Voorschrift 2 Energie

1. De temperatuur van het grondwater dat door het bodemenergiesysteem in de bodem wordt teruggebracht, bedraagt ten hoogste 25 °C. Hierbij worden de temperaturen van het water uit de technische ruimte die gemeten worden na het opstarten buiten beschouwing gelaten.
2. Binnen vijf jaar vanaf de ingebruikname van het bodemenergiesysteem zijn de totaal aan de bodem toegevoegde hoeveelheden warmte en koude aan elkaar gelijk. Deze situatie herhaalt zich telkens uiterlijk vijf jaar na het laatste moment waarop dit werd bereikt. De hoeveelheden worden uitgedrukt in MWh. Indien de hoeveelheid warmte en de hoeveelheid koude die vanaf de datum van ingebruikneming door het systeem aan de bodem zijn toegevoegd, zodanig van elkaar verschillen dat het niet aannemelijk is dat aan dit voorschrift kan worden voldaan, wordt op verzoek van het bevoegd gezag binnen drie maanden een plan van aanpak ingediend waarin is vastgelegd op welke wijze en binnen welke termijn aan dit voorschrift kan worden voldaan. Nadat het bevoegd gezag daarmee heeft ingestemd, maakt het plan van aanpak deel uit van de vergunning.
3. De energetische opbrengst van het ondergrondse deel van het bodemenergiesysteem bedraagt tenminste 0,0046 MWh/m³/jr (delta T=4) voor zowel de warme als de koude bron. Indien op de datum waarop het bodemenergiesysteem twee volledige jaren in bedrijf is, deze opbrengst minder dan 80 % is dan vereist, kunnen Gedeputeerde Staten eisen dat de vergunninghouder binnen 3 maanden na die datum een plan van aanpak indient, waarin de vergunninghouder aangeeft welke maatregelen getroffen gaan worden om de warmte- en koudevoorziening zodanig bij te stellen dat aannemelijk is dat daarmee zal worden voldaan aan dit voorschrift. Nadat het bevoegd gezag met het plan van aanpak heeft ingestemd, maakt het plan deel uit van de vergunning.
4. De minimale injectietemperatuur van het te retourneren grondwater in de warme bron bedraagt altijd minimaal de natuurlijke achtergrondtemperatuur van het grondwater. Hierbij worden de temperaturen van het water uit de technische ruimte die gemeten worden na het opstarten buiten beschouwing gelaten.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg

Postbus 75
5000 AB Tilburg

(013) 206 01 00

info@omwb.nl
www.omwb.nl

5. Het bodemenergiesysteem levert het energierendement dat bij een doelmatig gebruik en goed onderhoud kan worden behaald.

Voorschrift 3 Aanleveren rapportages

1. Er wordt een registratie bijgehouden van de per maand onttrokken en in de bodem teruggebrachte hoeveelheden water met het maximale onttrekkingsdebiet per maand. Ook moet de gespuide hoeveelheid met het daarbij behorende debiet per uur worden geregistreerd. De registratie vindt plaats zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.7 Meetstaat" is aangegeven.
2. Er wordt een registratie bijgehouden van de maximale en gemiddelde temperatuur per maand van het in de bodem teruggebrachte grondwater. De registratie vindt plaats zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.7 Meetstaat" is aangegeven.
3. Er wordt een registratie bijgehouden van de hoeveelheden warmte en koude die in elke maand aan de bodem zijn toegevoegd en van de metingen die daaraan ten grondslag liggen. De gegevens worden gerapporteerd zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.7 Meetstaat" is aangegeven.
4. Er wordt een registratie bijgehouden van de energetische opbrengst per maand tijdens de situatie indien het systeem warmte levert en tijdens de situatie waarbij het systeem koude levert en de metingen die daaraan ten grondslag liggen. De gegevens worden gerapporteerd zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.7 Meetstaat" is aangegeven.
5. De registraties als genoemd in de leden 1, 2 en 3 worden gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 5% en een frequentie van ten minste 1 maal per 15 minuten, van:
 - a. de hoeveelheden grondwater die worden onttrokken;
 - b. de hoeveelheden grondwater die in de bodem worden teruggebracht dan wel als spui worden afgevoerd;
 - c. de temperaturen van het onttrokken en in de bodem teruggebrachte grondwater.
6. De verzamelde gegevens als bedoeld in de leden 1, 2, 3 en 4 worden jaarlijks uiterlijk op 31 maart van het jaar volgend op het rapportagejaar aan Gedeputeerde Staten opgegeven. De overzichtstabel is opgebouwd zoals weergegeven in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.7 Meetstaat".
7. De gegevens als bedoeld in voorschrift 3, lid 3, worden tevens gesommeerd vanaf de datum van ingebruikneming van het bodemenergiesysteem. De gesommeerde gegevens worden voor een periode van de voorafgaande vijf kalenderjaren in een grafiek weergegeven, waarmee wordt aangegeven of de inrichting voldoet aan voorschrift 2, lid 2. De grafiek is opgebouwd zoals weergegeven in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.7 Figuur 1".
8. Ter vaststelling van de invloed van de inrichting op de chemische samenstelling van het grondwater wordt aan het einde van het warme dan wel koude seizoen waarin de inrichting twee jaar in werking is geweest, het grondwater in het gepompte pakket bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.3 Monitoringsparameters grondwaterkwaliteit" is aangegeven.

5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Daarbij wordt per doublet of per cluster van doubletten bij de bron die in het afgelopen seizoen grondwater heeft geïnjecteerd het grondwater bemonsterd en geanalyseerd. Het analyserapport wordt als bijlage gevoegd bij de monitoringsrapportage over het kalenderjaar waarin de bemonstering heeft plaatsgevonden, met een beschouwing van de invloed van de inrichting op de chemische samenstelling van het grondwater.

9. Indien de gemeten waarden afwijkingen vertonen ten opzichte van de vergunde situatie en/of afwijkingen bestaan in de chemische samenstelling ten opzichte van de eerder bij ingebruikname gedane analyse van het gepompte pakket, kan het bevoegd gezag aanvullend onderzoek eisen naar de effecten daarvan op de bij het grondwater betrokken belangen.
10. Nadat de inrichting twee volledige kalenderjaren in gebruik is, en na elke periode van vijf kalenderjaren die daarop volgt, levert de vergunninghouder een evaluatierapport aan waarin in elk geval het volgende is opgenomen:
 - a. de hoeveelheden warmte en koude die per maand aan de bodem zijn toegevoegd, inclusief een beschouwing van maatregelen die genomen zijn of worden om aan voorschrift 2, lid 2, te voldoen;
 - b. calamiteiten of ongewone voorvallen die zich hebben voorgedaan;
 - c. de energetische opbrengst (SPF) van het bodemenergiesysteem gedurende de afgelopen periode, inclusief een beschouwing van maatregelen die genomen zijn of worden om aan voorschrift 2, lid 3, te voldoen.

Voorschrift 4 Werkzaamheden ten behoeve van het bodemenergiesysteem

1. Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van het bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig het krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daarmee beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

Voorschrift 5 Gebruik, Beheer en Onderhoud

1. De ingebruikname van het bodemenergiesysteem wordt ten minste twee weken vooraf aan het bevoegd gezag gemeld.
2. Indien mechanische putreiniging niet effectief is gebleken, mag chemische putreiniging plaatsvinden, mits Gedeputeerde Staten hieraan vooraf goedkeuring hebben verleend.
3. Alle apparatuur, werken en overige voorzieningen, die in het kader van deze vergunning zijn of worden aangebracht, moeten goed bereikbaar en toegankelijk zijn. Verder moeten deze steeds doelmatig functioneren, in goede staat van onderhoud verkeren en met zorg worden bediend.
4. Om te voorkomen dat mogelijk verontreinigd water uit het gebouwcircuit naar het grondwater kan lekken moeten de volgende voorzorgsmaatregelen worden genomen:
 - a. De inrichting moet zodanig worden uitgevoerd dat het grondwatercircuit door middel van corrosiebestendige warmtewisselaars wordt gescheiden van het water in het gebouwcircuit.
 - b. indien het gebouwcircuit is gevuld met een ander medium dan schoon drinkwater zonder toevoegingen moet het systeem gecontroleerd worden op lekkage. De controle moet jaarlijks plaats vinden door de warmtewisselaar grondwaterzijdig af te persen.

Seniorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

- c. indien uit de controle in lid 4.b lekkage wordt geconstateerd moeten Gedeputeerde Staten hier terstond van op de hoogte worden gesteld en moet al het mogelijke worden ondernomen zodat geen gebouwwater in het grondwater terecht kan komen. Het systeem mag pas weer in gebruik worden genomen indien hiervoor door Gedeputeerde Staten toestemming is verleend.
- 5. Voor het ontwikkelen van de bronnen mag ten hoogste 17.000 m³ grondwater worden onttrokken.
- 6. Voor het onderhoud van de bronnen mag ten hoogste 1.000 m³ grondwater per jaar worden gespuid.

Voorschrift 6 Ontwikkeling / aanleg bodemenergiesysteem

- 1. De start van de boorwerkzaamheden voor de aanleg van het ondergrondse deel van het bodemenergiesysteem wordt ten minste twee weken vooraf aan Gedeputeerde Staten gemeld.
- 2. Een afschrift van de boorbeschrijving conform de eisen in protocol SIKB-2101 wordt voorafgaand aan de ingebruikname van de inrichting toegezonden aan Gedeputeerde Staten.
- 3. Per cluster van bronnen worden in het boorgat van één bron, of in een waarnemingsput nabij één bron, peilbuizen geplaatst die geschikt zijn voor de meting van de grondwaterstanden, stijghoogtes, grondwatertemperaturen en voor de bemonstering van het grondwater ter hoogte van:
 - a. het filtertraject van de bronnen;
 - b. de freatische grondwaterstand;
 - c. het watervoerend pakket dat gelegen is direct boven het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken en waarin dit wordt geretourneerd.
- 4. Ter vaststelling van de chemische samenstelling van het grondwater in de referentiesituatie wordt het grondwater in het gepompte pakket voorafgaand aan de eerste retournering door daartoe erkende personen of instellingen bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen zoals opgenomen in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 2.3 Monitoringsparameters grondwaterkwaliteit". Daarbij wordt per dublet of per cluster van dubletten het grondwater bemonsterd ter hoogte van de bronfilters. Het analyserapport wordt ten minste twee weken voorafgaand aan de ingebruikname van het bodemenergiesysteem aan Gedeputeerde Staten toegezonden.
- 5. Het gebruik van het bodemenergiesysteem leidt niet tot grotere of anderszins negatieve effecten op bij het grondwater betrokken belangen dan welke zijn beschreven in het in dit besluit genoemd rapport. De vergunninghouder toont dit aan door voor de ingebruikname van de inrichting de hydrologische effecten zoals beschreven in het in dit besluit genoemde rapport, te verifiëren door middel van een hydrologische veldproef. Wanneer de inrichting wezenlijk wordt gewijzigd moet deze veldproef opnieuw worden uitgevoerd. De rapportage van de proef wordt uiterlijk twee weken voorafgaand aan de ingebruikname of wijziging van de inrichting aan Gedeputeerde Staten toegezonden.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg

Postbus 75
5000 AB Tilburg

(013) 206 01 00

info@omwb.nl
www.omwb.nl

6. Binnen één maand na inrichting van de bronnen en peilbuizen moeten de volgende gegevens te worden toegezonden aan de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant:
 - a. locatie van de bronnen (Rijksdriehoeksnet x- en y- coördinaten op 1 meter nauwkeurig);
 - b. boorbeschrijvingen van de grondboringen;
 - c. de wijze van inrichting en hoogteligging van de bronnen in meters minus maaiveld en ten opzichte van N.A.P.;
 - d. de hoogteligging van de filters in meters minus maaiveld en ten opzichte van N.A.P.;
 - e. de wijze van inrichting en hoogteligging van de peilbuizen in meters minus maaiveld en ten opzichte van N.A.P.
7. De vergunninghouder registreert alle gegevens van het bodemenergiesysteem met betrekking tot de vergunning, meldingen, aanleg, onderhoud en monitoring. Deze gegevens zijn te allen tijde op de locatie in te zien door de toezichthouder. Het betreft tenminste de volgende gegevens:
 - a. kopie van deze vergunning;
 - b. kopie van het effectrapport en de eventuele daarbij behorende aanvullingen;
 - c. overzicht locaties bronnen en installatie;
 - d. principeschema installatie;
 - e. kopie boorstaten bronnen;
 - f. rapportage van de verificatie van de hydrologische effecten;
 - g. specificaties bronpompen;
 - h. controlerapport van de installatie;
 - i. fabriekscertificaat van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters;
 - j. installatiecertificaat van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters;
 - k. recente kalibratierapporten van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters, waarbij minimaal de kalibratiefrequentie wordt gehanteerd zoals die is aangegeven in het fabriekscertificaat;
 - l. jaaropgaven debiet/temperatuur/spui;
 - m. gegevens brononderhoud.

Voorschrift 7 Beëindigen gebruik bodemenergiesysteem

1. Beëindiging van de onttrekking en van het in de bodem terugbrengen van grondwater evenals de datum van afdichting van de bronnen en waarnemingsfilters, worden ten minste vier weken voor de beëindiging aan Gedeputeerde Staten gemeld.
2. Na beëindiging van de onttrekking worden binnen een maand de in voorschrift 3 genoemde gegevens voor het kalenderjaar waarin de onttrekking is beëindigd aan Gedeputeerde Staten toegezonden.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

3. Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van een open bodemenergiesysteem wordt het systeem afgedicht conform de eisen in protocol SIKB-2101.
4. Na buitengebruikstelling wordt binnen één maand na de afdichting een verslag van de afdichting aan Gedeputeerde Staten toegezonden.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Voorschrift 8 Voorschriften stoffen in een oppervlaktewaterlichaam brengen

1. Er moet voldaan worden aan de lozingsnormen zoals opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel lozingsnormen voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewater

Parameter	Norm	Eenheid
Zuurgraad (pH)	6,5 - 9	-
Zuurstof (O ₂)	> 5	mg/l
<i>Zware metalen:</i>		
Cadmium	1,0	µg/l
Chroom	30	µg/l
Koper	30	µg/l
Lood	75	µg/l
Nikkel	75	µg/l
Zink	500	µg/l
Arseen	50	µg/l
Kwik	0,15	µg/l
<i>Aromatische verbindingen:</i>		
Benzeen	2	µg/l
Tolueen	2	µg/l
Ethylbenzeen	2	µg/l
Xylenen	2	µg/l
BTEX (som)	4	µg/l
Naftaleen	0,2	µg/l
<i>Chloorhoudende verbindingen:</i>		
Dichloormethaan	2	µg/l
Trichloormethaan (chloroform)	2	µg/l
Tetrachloormethaan (tetra)	2	µg/l
Trichlooretheen (tri)	2	µg/l
Tetrachlooretheen (per)	2	µg/l
1,1,1-Trichloorethaan	2	µg/l
1,1,2-Trichloorethaan	2	µg/l
1,1-Dichloorethaan	2	µg/l
1,2-Dichloorethaan	2	µg/l
Cis 1,2-Dichlooretheen	2	µg/l
VOX	20	µg/l
EOX	5	µg/l
Minerale olie	200	µg/l
Fe-totaal	4	mg/l
P-totaal ¹⁾	0,15	mg/l
NH ₄ ⁺ -N	5	mg/l
N-totaal ²⁾	10	mg/l
Cl ⁻	200	mg/l

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

SO ₄ ²⁻	100	mg/l
Al ³⁺	1	mg/l
BZV ₅	5	mg/l
CZV	60	mg/l
Onopgeloste bestanddelen	30	mg/l
Bezinkbare bestanddelen	0,1	ml/l

¹⁾ P-totaal: de totale hoeveelheid fosfor aanwezig in de fosforverbindingen orthofosfaat, polyfosfaten en organisch gebonden fosfaten.

²⁾ N-totaal: de totale hoeveelheid stikstof aanwezig in de stikstofverbindingen nitraat, nitriet, ammonium en organisch gebonden stikstof.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg

Postbus 75
5000 AB Tilburg

(013) 206 01 00

info@omwb.nl
www.omwb.nl

Procedurele aspecten

1 Gegevens aanvrager

Op 20 april 2017 hebben wij een aanvraag om een Waterwetvergunning ontvangen van Brengel B.V.

2 Projectbeschrijving

Het betreft een aanvraag voor een open bodemenergiesysteem in de gemeente Breda. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de toelichting.

3 Bevoegd gezag

Voor onderhavige aanvraag zijn Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant bevoegd gezag. De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is door het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant gemandateerd om de Waterwetvergunning te verlenen of te weigeren. Daarbij is de omgevingsdienst er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in het besluit alle aspecten aan de orde komen met betrekking tot het gebruik van de ondergrond.

4 Procedure

Op de voorbereiding van deze beschikking zijn afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer niet van toepassing.

De aanvraag is geregistreerd onder nummer 17041407 en omvat de volgende stukken:

- aanvraagformulier;
- toelichting vergunningaanvraag Waterwet energieopslagsysteem BondPark, Breda van KWA Bedrijfsadviseurs, rapportnummer 3505131DR01 d.d. 20 april 2017;
- bijlage bij aanvraag lozingsvergunning kenmerk 23223/3505130DN01/WT/amv;
- machtiging adviseur d.d. 10 april 2017.

Kennisgeving van de aanvraag heeft plaatsgevonden op de website van de provincie Noord-Brabant.

Wij hebben de aanvraag getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de omgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

Het waterschap is adviseur op grond van de Waterwet. Ook worden door ons altijd verzocht te adviseren:

- de gemeente waar het systeem wordt geplaatst;
- ZLTO;
- Waterleidingbedrijf (Brabant Water of Evides).

Naar aanleiding van ons verzoek is een advies ontvangen van het Waterschap Brabantse Delta in verband met samenloop van de Waterwet. Bij het Waterschap is een aanvraag ontvangen voor het lozen van grondwater op oppervlaktewater.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Aangezien zowel de provincie Noord-Brabant als het waterschap Brabantse Delta bevoegd gezag zijn voor de aangevraagde werkzaamheden is de samenloopregeling van artikel 6.17 van de Waterwet van toepassing. Dit artikel bepaalt dat in principe het hoogst bevoegd gezag de vergunning verleend. Voor deze situatie is dat de provincie Noord-Brabant.

Advies Waterschap Brabantse Delta

1. Aangezien zowel de provincie Noord-Brabant als het waterschap Brabantse Delta bevoegd gezag zijn voor de aangevraagde werkzaamheden is de samenloopregeling van artikel 6.17 van de Waterwet van toepassing. Dit artikel bepaalt dat in principe het hoogst bevoegd gezag de vergunning verleend. Voor deze situatie is dat de provincie Noord-Brabant.
2. Artikel 6.2 lid 1 sub a van de Waterwet bepaalt dat het is verboden om zonder vergunning stoffen te brengen in een oppervlaktewater.
3. Artikel 6.1 lid c van het Waterbesluit bepaalt dat op de voorbereiding van een beschikking tot verlening, wijziging of intrekking van een vergunning voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer niet van toepassing zijn.
4. Het betreft een éénmalige lozing van 1 tot 2 weken per bronfilter bij de aanleg van de bronnen, waarbij maximaal 78m³ per uur geloosd wordt en in het totaal maximaal 17.000m³.
5. Vervolgens zal 2 keer per jaar gedurende 2 tot 4 uur per bron geloosd worden ten behoeve van periodiek onderhoud, waarbij totaal maximaal 1.000m³ grondwater vrij zal komen.
6. Tijdens de booractiviteiten zullen geen stoffen worden toegevoegd. Het te lozen water betreft dus alleen het grondwater waaraan geen stoffen zijn toegevoegd.
7. Het betreft een lozing met een geringe milieurelevantie.
8. Tegen het verlenen van de vergunning bestaat dezerzijds onder het stellen van het navolgende voorschrift geen bezwaar.

De voorschriften zijn opgenomen in de Watervergunning.

De beschikking is gepubliceerd op de website van de provincie Noord-Brabant.

Overwegingen

Toetsingskader Waterwet en Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2016-2021.

1. Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op een bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De Waterwet omschrijft in artikel 2.1 de algemene doelstellingen die richtinggevend zijn bij de uitvoering van het waterbeheer.

Deze doelstellingen vormen in onderlinge samenhang het toetsingskader bij vergunningverlening. Een vergunning wordt geweigerd indien de doelstellingen van het waterbeheer niet verenigbaar zijn met de aanvraag en het niet voldoende mogelijk is de belangen van het waterbeheer door het opleggen van voorschriften of beperkingen voldoende te beschermen.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Het huidige vergunningenbeleid ten aanzien van grondwater is in het bijzonder gericht op het halen van de doelstellingen uit het Provinciaal Milieu- en Waterplan Noord-Brabant 2016-2021. Het beleid is erop gericht om de bestaande situatie in het beheersgebied te beschermen tegen ontwikkelingen, die afbreuk doen aan die doelstellingen. Bij het opstellen van de vergunning is getoetst aan het Provinciaal Milieu- en Waterplan Noord-Brabant 2016-2021.

Voor details verwijzen wij naar het Provinciaal Milieu- en Waterplan Noord-Brabant 2016-2021, dat is verwoord op de website van de provincie (www.brabant.nl).

Bij de beoordeling van de aanvraag is in het bijzonder getoetst op de effecten die optreden als gevolg van grondwaterstand- en potentiaalveranderingen. Dit zijn:

- interferentie;
- gevolgen voor overige grondwatergebruikers;
- gevolgen ten opzichte van overige belangen;
- hydrothermische effecten;
- effecten ten aanzien van grondwaterkwaliteit;
- milieueffecten;
- invloed op bodem- en grondwaterverontreiniging;
- zetting;
- filterdiepten.

2. Beschrijving van de gevolgen van de onttrekking en injectie

Aanvraag

Op 20 april 2017 ontvingen wij van Brengel B.V. een vergunningaanvraag ingevolge de Waterwet voor het onttrekken en injecteren van grondwater ten behoeve van een bodemenergiesysteem. De inrichting waar het bodemenergiesysteem zal worden gerealiseerd bij het BondPark is gelegen aan de Graaf Engelbertlaan 75 in Breda.

Bij deze aanvraag is een effectennotitie opgestuurd van KWA Bedrijfsadviseurs getiteld: toelichting vergunningaanvraag Waterwet energieopslagsysteem BondPark, Breda, rapportnummer 3505131DR01 d.d. 20 april 2017, dat een nadere onderbouwing vormt van deze aanvraag.

De inrichting

Het bodemenergiesysteem zal gaan bestaan uit drie of vier warme bronnen en drie of vier koude bronnen. Het bodemenergiesysteem is geprojecteerd in het tweede watervoerend pakket, met een filterlengte tussen de 22 en 28,5. Een en ander is afhankelijk van de definitieve uitvoering met 3 of 4 doubletten in het tweede watervoerende pakket van 37,0 tot 80,0 meter -maaiveld. De warme en koude bronnen worden geclusterd. Hierdoor ontstaat een warme en koude zone. De afstand tussen de zones bedraagt minimaal 175 meter. De te installeren totale maximale pompcapaciteit bedraagt 117 m³ per uur.

De maximale hoeveelheid water die per jaar wordt verplaatst bedraagt 422.000 m³. Als gevolg van het onttrekken en gelijktijdig injecteren van het grondwater zullen de grondwaterstand en de stijghoogte veranderen.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Al het onttrokken water zal worden geïnjecteerd behoudens een gedeelte spui. Deze spui is noodzakelijk voor het onderhoud van de bronnen.

Er zijn berekeningen uitgevoerd naar deze veranderingen als het bodemenergiesysteem van Bondpark, gelegen aan de Graaf Engelbertlaan 75 Breda, in bedrijf is. De berekende veranderingen zijn weergegeven in tabel 1.

	Winter (m)	Zomer (m)
Freatisch	<0,05	<0,05
2 ^e watervoerendpakket	4,40	4,40

Tabel 1: Maximale grondwaterstands- en stijghoogteveranderingen voor het systeem van BondPark Breda.

Van de veranderingen in de grondwaterstand en de stijghoogte zijn de invloedsgebieden berekend. Het invloedsgebied is het gebied waarbinnen de grondwaterstandsverandering maximaal 5 cm bedraagt. De berekende invloedsgebieden zijn aangegeven in tabel 2.

	Winter (m)	Zomer (m)
2 ^e watervoerend pakket	1000	1000

Tabel 2: Grootte invloedsgebieden voor het systeem van BondPark Breda.

Interferentie

Binnen het invloedsgebied zijn bestaande bodemenergiesystemen aanwezig, te weten:

- woningbouwproject Sculptura (400 meter noordoost);
- 154 woningen Heinsiusstraat (500 meter noordwest);
- Dr. Struijkenplein (1.000 meter noord);
- Spring-terrein woningbouwproject en bedrijfsruimten (1.500 meter noord);
- Ruttchen Mercedes-Benz showroom (1.800 meter noord).

De bronnen van de systemen van Sculptura en Heinsiusstraat liggen binnen het geohydrologische beïnvloedsgebied van het BondPark. Bij de warme bron van Heinsiusstraat is het maximale effect circa 25 cm, bij de koude bron circa 15 cm. Bij het project Sculptura bedraagt het maximale effect circa 10 cm. De warme bronnen van BondPark en Sculptura versterken elkaars effect licht. De koude bronnen van BondPark dempen daarentegen het effect van de warme bron van Heinsiusstraat.

Binnen het thermische invloedsgebied van het bodemenergiesysteem van Bondpark zijn geen andere bodemenergiesystemen aanwezig. De meest nabij gelegen systemen (Sculptura en Heinsiusstraat) liggen ruim buiten het thermische beïnvloedsgebied van het BondPark. Negatieve effecten op andere bodemenergiesystemen worden derhalve niet verwacht.

Gevolgen voor overige grondwatergebruikers

Binnen het geohydrologisch invloedsgebied is één geregistreerde grondwateronttrekker bekend. Het gaat om een industriële onttrekking: Dienst autosnelwegen Breda. Deze onttrekking vindt plaats op een diepte van maximaal 20 m -mv. Negatieve effecten op deze grondwateronttrekking wordt derhalve niet verwacht.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg

Postbus 75
5000 AB Tilburg

(013) 206 01 00

info@omwb.nl
www.omwb.nl

Gevolgen voor overige belangen

De verandering van de grondwaterstand en de stijghoogten zijn zodanig klein dat geconcludeerd kan worden dat het bodemenergiesysteem geen negatieve invloed heeft op eventueel aanwezig stadsgroen, landbouw- of natuurfuncties.

Binnen het invloedsgebied van het bodemenergiesysteem bevindt zich geen, ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 dan wel de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, beschermd gebied.

Het bodemenergiesysteem bevindt zich niet in een zogenaamd beschermd gebied waterhuishouding, attentiegebied of natte natuurplein zoals begrensd in bijlage III van de Verordening water Noord-Brabant en niet in een grondwaterbeschermingszone volgens de Provinciale Milieuverordening (PMV) Noord-Brabant 2010.

Hydrothermische effecten

Door geleiding, dispersie en de natuurlijke grondwaterstroming wordt een gedeelte van het geïnjecteerde water tot buiten het directe invloedsgebied van het bodemenergiesysteem getransporteerd. Er zijn berekeningen uitgevoerd naar deze hydrothermische effecten van het systeem.

In de koude bel van het bodemenergiesysteem van BondPark, begrensd door de natuurlijke achtergrondwaarde, is de temperatuur minimaal 0,5°C lager dan de natuurlijke grondwatertemperatuur. In de warme bel is de temperatuur minimaal 0,5°C hoger. Na 20 jaar kan op 80 meter afstand van de bronnen de temperatuur met maximaal 0,5°C (hoger of lager) veranderen ten opzichte van de natuurlijke grondwatertemperatuur.

Effecten ten aanzien van de grondwaterkwaliteit

Een verandering van de temperatuur van het grondwater kan het chemisch evenwicht van reacties veranderen. Een toename van de temperatuur kan een versnelde groei van micro-organismen veroorzaken, een daling van de temperatuur kan een vertraagde groei van de micro-organismen tot gevolg hebben. Van groot belang voor de groei van micro-organismen is het voedselaanbod (AOC-gehalte: Assimileerbaar Organisch Koolstof). Grondwater in Nederland heeft veelal een zeer laag AOC-gehalte. Gezien de geringe temperatuurverschillen en de lage AOC-gehalten worden geen significante effecten verwacht op de chemische en microbiologische samenstelling van het grondwater. Het grondwatercircuit zal van het bouwwatercircuit volledig gescheiden worden gehouden.

Milieueffecten

Het bodemenergiesysteem wordt gebruikt voor Bondpark gelegen aan de Graaf Engelbertlaan 75 Breda. Deze toepassing van energieopslag zorgt voor een besparing op het energieverbruik ten opzichte van de conventionele manier van koelen en verwarmen. Deze energiebesparing resulteert in de beperking van emissie van gassen naar de atmosfeer. De geschatte emissiereductie van dit systeem per jaar wordt geschat op 44 ton CO₂ en 10,5 kg NO_x.

Invloed op bodem- en grondwaterverontreiniging

Gezien de berekende effecten kan worden gesteld dat het bodemenergiesysteem geen invloed heeft op bodem- of grondwaterverontreinigingen.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Zetting

De in de effectenstudie berekende maximale zetting en het daarbij behorende zettingsverhang is dermate klein dat schade aan gebouwen, funderingen, wegen of constructies niet wordt verwacht.

Filterdiepten

De filters van de bronnen van het systeem worden conform de onderbouwende rapportage afgesteld van 37,0 meter – maaiveld tot maximaal 80,0 meter – maaiveld.

M.E.R. -beoordeling

De aangevraagde onttrekking van grondwater aan de bodem valt onder onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectenrapportage. Dit betekent dat gelet op artikel 2, lid 5, onder b, van het Besluit milieueffect-rapportage wij als bevoegd gezag, op grond van de bijlage III bij de EEG richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/eg) genoemde criteria, toepassing moeten geven aan een M.E.R.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16 tot en met 7.19 van de Wet milieubeheer als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Gelet op het voorgaande zijn wij van mening dat naar aanleiding van de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben en dat er daarom geen aanleiding is om een M.E.R.-beoordeling uit te voeren.

Afweging van belangen

In het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2016-2021 is het beleid ten aanzien van het grondwater vastgelegd. Uit het oogpunt van CO₂-reductie en het zuinig omgaan met fossiele brandstof wordt rekening gehouden met een sterke toename van de vraag om de bodem te gebruiken voor de energievoorziening. Hierdoor wordt ruimte geboden aan het ontwikkelen en exploiteren van energieopslagsystemen. Hierbij worden onder andere de volgende randvoorwaarden gehanteerd:

- een bodemenergiesysteem mag alleen ondieper dan 80 meter -maaiveld plaatsvinden, uitzonderingen zijn mogelijk in gebieden waarbij het grondwater over de gehele diepte niet geschikt is voor openbare watervoorziening vanwege de aanwezigheid van zout water;
- een bodemenergiesysteem mag niet gelegen zijn in beschermingszones (25- en 100- jaarzones) voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening en in beschermde gebieden waterhuishouding, te weten natte natuurparels en de daarbij behorende attentiegebieden;
- indien een bodemenergiesysteem is gelegen in of nabij bekende bodemverontreiniging(en) moet de initiatiefnemer aangeven hoe voorkomen wordt dat onder invloed van het bodemenergiesysteem de bodem en het grondwater aan negatieve beïnvloeding onderhevig zijn;
- lokale en regionale cumulatie van systemen moet worden voorkomen. De onderlinge afstand tussen inrichtingen moet dusdanig zijn dat wederzijdse negatieve beïnvloeding wordt voorkomen;
- de temperatuur van het in de bodem terug te brengen water mag maximaal 25 °C zijn;
- er mogen uitsluitend systemen worden toegepast waarbij het gewonnen water weer volledig wordt teruggebracht in de bodem;
- er mag, ook over een langere periode, geen opwarming van de bodem en het grondwater in de omgeving van de installatie optreden;
- kleine systemen (< 10 m³ per uur) moeten beperkt te blijven tot een maximale diepte van 30 meter minus maaiveld.

Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg
Postbus 75
5000 AB Tilburg
(013) 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

Gelet op het bovengenoemde merken wij het volgende op.

Onderhavige aanvraag voldoet aan de voorwaarden verwoord in het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2016-2021 aangezien netto geen grondwater aan de bodem wordt onttrokken behoudens 1.000 m³ spui. Deze spuihoeveelheid is noodzakelijk voor het onderhoud van de bronnen en de continuïteit van het systeem.

De hoeveelheid te injecteren water is gelijk aan de hoeveelheid te onttrekken grondwater. Daarnaast wordt het voorgestelde systeem, waarbij in de bodem gebrachte warmte of koude in een cyclus van één jaar weer wordt teruggewonnen wordt door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant als duurzaam beschouwd. Zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht kan vooraf worden gesteld dat de kans op eventuele nadelige effecten van de onttrekking en/of injectie minimaal is.

Ter verifiëring van de berekeningen moet, voorafgaand aan de inwerkingtreding en tijdens de exploitatiefase monitoring plaatsvinden. Voorafgaand aan de inwerkingtreding moet inzicht worden verkregen in de doorlatendheden van de pakketten en de maximaal optredende verlagingen. Tijdens de exploitatiefase moet de werking van het systeem inzichtelijk worden gemaakt. Hiertoe is het noodzakelijk de debieten te meten alsmede de bijbehorende temperaturen van het onttrokken en geïnjecteerde water. Op basis van deze gegevens is het mogelijk het rendement van het systeem te berekenen.

Lozing op oppervlaktewater

De lozing van het spuiwater zal in het oppervlaktewater plaatsvinden.

Het betreft een éénmalige lozing van 1 tot 2 weken per bronfilter bij de aanleg van de bronnen, waarbij maximaal 78m³ per uur geloosd wordt en in het totaal maximaal 17.000m³.

Vervolgens zal 2 keer per jaar gedurende 2 tot 4 uur per bron geloosd worden ten behoeve van periodiek onderhoud, waarbij totaal maximaal 1.000m³ grondwater vrij zal komen

Tijdens de booractiviteiten zullen geen stoffen worden toegevoegd. Het te lozen water betreft dus alleen het grondwater waaraan geen stoffen zijn toegevoegd.

Het betreft een lozing met een geringe milieurelevantie.

Tegen het verlenen van de vergunning bestaat dezerzijds onder het stellen van het navolgende voorschrift geen bezwaar.

Gelet op het voorafgaande zijn wij thans van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend.